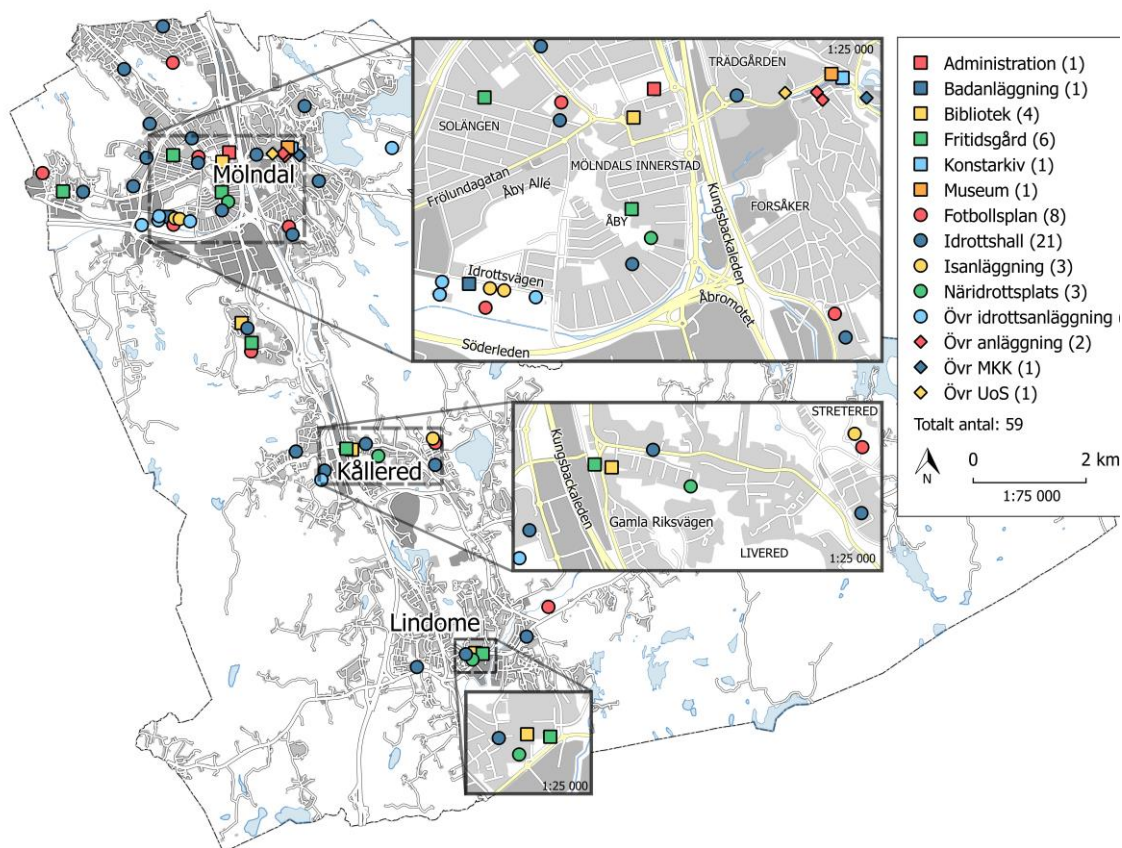


## BILAGA 4: Lokalrevision kultur- och fritidsförvaltningens verksamheter

I bilagan redovisas en lokalrevision avseende verksamheter och lokaler för kultur- och fritidsnämnden (KFN). Lokalrevisionen, som är en del i utvecklingen av stadens lokalresursplanering, genomfördes under 2017. De flesta kostnader baseras på 2016, som var det senaste året med ett färdigt bokslut.



### 1. Verksamheter och lokaler 2017

Lokalbeståndet för kultur- och fritidsnämndens verksamheter år 2017 uppdelat per avdelning ses i tabell 1. I kapitel två finns informationen uppdelad avdelningsvis.

Lokalkategori	Area (kvm)	Årskostnad lokaler (kr)
<b>FÖRENING &amp; IDROTT</b>	521 507	50 752 508
<b>BIBLIOTEK</b>	4 929	9 314 097
<b>MUSEUM, KONST OCH KULTUR</b>	2 905	2 593 738
<b>UNGDOM &amp; SAMHÅLLSARBETE</b>	3 650	3 152 582
<b>ADMINISTRATION</b>	229	462 586
<b>KFF totalt</b>	<b>533 220</b>	<b>66 275 511</b>

Tabell 1. Lokaler för kultur- och fritidsverksamheter. Årskostnader avser år 2016 med vissa undantag. Se respektive avdelning för mer information.

## **1.1 Lokalernas ändamålsenlighet**

Målsättningen för kultur- och fritidsnämnden är att skapa förutsättningar för att kunna erbjuda kommuninvånare och besökare en bred kultur- och fritidsverksamhet av hög kvalitet. Till förutsättningarna hör olika bidragsformer och, inte minst viktigt, tillgång till subventionerade lokaler och anläggningar. Kultur- och fritidsanläggningar är viktiga mötesplatser och besöksmål i en attraktiv stad där folk vill bo och verka.

Uppskattningsvis rör sig årligen 2,5 miljoner besökare i stadens kultur- och fritidsanläggningar. Nya tillgänglighetskrav, teknikutvecklingen och moderna förväntningar på stadens offentliga kultur- och idrottsinstitutioner innebär också att man löpande måste se över och utveckla dem.

Kultur och fritids verksamheter behöver lokaler som är anpassade för just sin verksamhet. Det är mycket sällan lediga lokaler kan användas rakt av utan anpassning. Merparten av dessa lokaler och anläggningar ägs och driftas av stadens lokalförsörjning. Av kultur och fritids budget går drygt 35 procent till stadens lokalförsörjning.

Kultur och fritids budget bygger på 25 procent egna intäkter främst baserade på entréavgifter till badet och hall- och planhyror. Nämndens möjligheter att få in dessa intäkter baseras uteslutande på tillgången till fungerande och väl underhållna anläggningar.

Generellt håller stadens byggnader för kultur- och fritidsverksamhet en relativt god standard, men det finns områden som definitivt behöver ses över. Flertalet av verksamheterna huserar i fastigheter från sextio- och sjuttioalet och dessa fastigheter behöver inom kort verksamhetsanpassas, upprustas eller ersättas. En mötesplats, oavsett vilken åldersgrupp den vänder sig till, vinner på att vara väl underhållen, säker, välkomnande och snyggt inredd då det klart påverkar besökarens upplevelse av verksamheten och bidrar till minskad skadegörelse.

Ett stort löpande uppdrag för kultur och fritid är att hantera föreningslivets förändrade behov och nya krav på de anläggningar som staden redan har. Detta måste göras i samarbete med de förvaltningar som äger budgeten för löpande och planerat underhåll i stadens kultur- och idrottsanläggningar. Exempel på sådana krav är bandyklubbens önskemål om inomhushall och önskemål från fotbollsklubbarna på Åby fritidscentrum om en ny och gemensam klubbstuga och bättre omklädningsrum.

I samband med att staden växer och får behov av att använda mark som i dagsläget används för kultur och fritids verksamheter behöver likvärdiga ersättningslokaler eller ny mark för ersättningsanläggningar identifieras i ett tidigt skede så att den löpande verksamheten, som dessutom ofta är i föreningsregi, kan fortgå utan större avbrott. Plats för kultur och fritidsanläggningar behöver identifieras redan i översiktsplanen och därefter i följande detaljplaner. Detta kräver lång framförhållning i den politiska beslutsprocessen vilken skulle underlättas om staden hade en långsiktig kultur och fritidsplan.

## **1.2 Teknisk status**

En stor andel av fastighetsbeståndet är från sextio- och sjuttioalen och närmar sig den ålder då stora delar av både installationer och klimatskal behöver renoveras samt lokalerna anpassas efter dagens verksamheter. Att tänka på vad gäller kultur och fritids

idrottsfastigheter är att de är tämligen stora fastigheter med stora installationer. Byggnaderna för kultur- och fritidsverksamhet håller en relativt hög standard med vissa undantag.

I Åbybadet är den gamla delen hårt sliten. Stora renoveringsbehov föreligger för att badet fortsatt ska kunna tillgodose kommuninvånarnas behov. Golv-, vägg- och takkonstruktioner samt alla ytskikt kräver fullständig renovering, likaså är fuktspärrens mellan byggnadsdelarna dåliga. Elsystemet har över tid uppdaterats men brister finns och en fullständig sanering behövs. Även brister i tappvatten-, värme- och avloppssystem finns. Inventering och utredning pågår. Under 2015 har investeringar gjorts för att, ur säkerhetsaspekt, möjliggöra öppethållande under kommande fem år. Ett nytt beslut vad gäller Åbybadets framtid måste tas inom ett år.

Investeringsbehovet inom fem år är stort där ispisterna på isbanan samt i Åby ishall bör åtgärdas. Utöver pisterna är gamla delen av Åby ishall i stort behov av uppfräschning. På sikt måste också en investering göras kring isbanans omklädningsrumspaviljonger. Dessa paviljonger står med tillfälligt bygglov som gäller till 2020 men måste därefter permanentas.

Aktiviteten är byggd på sextioalet och är i behov av större uppfräschningsåtgärder inomhus där framförallt fuktsäkrade områden (duschutrymmen) måste renoveras tillsammans med större delen av fastighetens inre vatten- och avloppssystem.

Åbyvallens gamla del är en omklädningsrumslänga från trettioalet och vid uppförandet av den nya Åbyvallen gjordes mindre åtgärder för att säkra denna byggnad under fem år, denna period räknas från årsskiftet 2013/2014.

### **1.3 Planerade förändringar i verksamheten**

KFN planerar inga nya verksamheter under 2018, eller större förändringar i verksamheterna, som berör lokaler och anläggningar utöver de stora förändringar som redan är i gång. Till dessa hör främst; nytt stadsbibliotek som står klart till december 2017 och ny idrottshall i Lindome som står klart till oktober 2018. Utöver detta kan nämnas ett par pågående utredningar som rör framtida badhus och nya förutsättningar för ridsport och motorsport.

I samband med budgetarbetet inför 2018 sågs den totala biblioteksverksamheten över, vilket resulterade i att Balltorps bibliotek stängs från årsskiftet 2017/2018.

Stadsutvecklingen gör att en ny lokal för Broslätts fritidsgård behöver hittas. I samband med detta tittar förvaltningen tillsammans med vård- och omsorg och social- och arbetsmarknadsförvaltningen på en gemensam mötesplats för sina målgrupper.

Kultur och fritid jobbar med en målbild för att utveckla Åby fritidscentrum som omfattar behov på kort sikt såväl som nya möjligheter på lång sikt. Detta ska utgöra underlag för politiska prioriteringar.

### **1.4 Verksamhetens utveckling och framtida lokalbehov**

Kultur- och fritidsområdets lokal- och anläggningsbehov påverkas i första hand av föreningslivets önskemål och/eller politiska ambitioner. Staden växer och man kan då ana att kravet på stadens nuvarande kultur- och fritidsanläggningar ökar samt att behovet av nya mötesplatser också ökar. Trycket är redan stort främst i stadens idrottshallar och det hade varit önskvärt med en ny idrottshall i centrala Mölndal.

Kultur och fritidsområdet förändras över tid då nya fritidsvanor, idrotter och föreningar ständigt tillkommer. Just nu är individuell hälsa och välmående en stor trend i samhället vilket gör att brukarna förväntar sig mer på detta område i stadens utbud. Denna trend innebär också att det är färre som vill engagera sig i traditionellt föreningsliv vilket innebär att nya samarbets- och bidragsformer behöver tas fram.

Förutsättningarna att lyckas i samhället med folkhälsa, integration och livslångt lärande är också kopplad till människors möjligheter att delta i kulturlivet och utöva kulturaktiviteter. Det finns ett ökande behov av lokaler för både professionella kulturutövare och för en kulturutövande allmänhet. Staden saknar idag ett eget modernt scenrum som kan kombinera dessa behov och bli en brygga mellan stadens egna produktioner, i synnerhet för barn och unga, fria kulturutövares verksamhet samt civilsamhällets kulturengagemang.

En fast utomhusscen bidrar också till enklare och mer kostnadseffektiva evenemang vilket skulle bredda utbudet och möjliggöra för fler arrangörer (föreningsliv, skola, studieförbund, professionella, staden själv).

## 2. Lokalbehov per verksamhetsområde

I avsnittet sammanfattas verksamhetsställen, lokalanvändning, lokalkostnader och planerade verksamhets- och lokalförändringar per verksamhetsområde.

### 2.1 Förening och idrott

#### 2.1.1 Verksamhetsställen

Det finns sex olika kategorier inom avdelningen Förening och idrott; sporthallar/gymnastiksal, fotbollsanläggningar, isanläggningar, badanläggning, näridrottsplatser samt övriga idrottsanläggningar (exempelvis friidrottsarena, badmintonhall, ridanläggning, skate).

Externt hyrda lokaler är Ekenhallen, Pedagogens idrottshallar samt Gunnebo ridanläggning (hyrd av kommunalt bolag som arrenderar anläggningen).

#### 2.1.2 Lokalanvändning och kostnader

Lokalkategori	Area (kvm)	Årskostnad lokaler (kr)
<b>FÖRENING &amp; IDROTT</b>		
Sporthallar/gymnastiksal	27 620	12 664 563
Fotbollsanläggningar	438 445	7 542 140
Isanläggningar	17 695	12 560 297
Badanläggning	7 154	13 964 228
Näridrottsplatser	14 400	349 007
Övr idrottsanläggningar	15 348	3 232 022
Övr anläggningar	845	440 251
<b>Förening &amp; Idrott totalt</b>	<b>521 507</b>	<b>50 752 508</b>

Tabell 2. Lokaler för Förening och idrott. Årskostnader avser år 2016.

Staden har i dagsläget fyra fullstora sporthallar (40x20 m); vid Skånällaskolan i Lindome, vid Ekenskolan och Streteredsskolan i Källered samt i Aktiviteten i centrala

Möln dal. Dessa sporthallar är anpassade för träning och godkända för matchspel (med publika platser) för olika bollsporter. De erbjuder goda möjligheter till gymnastik, motion och skolverksamhet.

Utöver detta finns tio mellanstora idrottshallar som har en aktivitetsyta på mellan 32-38x16-19 meter. Dessa hallar är lämpliga för träning och i viss mån matchspel för yngre barn och ungdomar i olika bollsporter. De ger även möjligheter till gymnastik, motion och skolverksamhet. Dessutom finns det 14 mindre gymnastiksalor med en aktivitetsyta på mellan 12-28x8-15 meter som i viss mån är anpassade för träning för olika bollsporter samt ger möjlighet till mindre grupper för gymnastik, motion och skolverksamhet.

När det gäller fotbollsplaner så finns det i Möln dals stad 14 st (varav två är nyanlagda år 2017) konstgräsplaner (8 st 11-mannaplaner, 2 st 9-mannaplan, 4 st 7-mannaplaner) och fyra naturgräsplaner (3 st 11-mannaplaner och 1 st 7-mannaplan). I staden finns ytterligare några fotbollsplaner men dessa ägs, sköts och används av respektive förening (till exempel av Hällesåkers IF och IF Möln dal Fotboll) och de redovisas därför inte här.

I staden finns två ishallar, en i Åby och en i Kåller ed. I Åby finns också en isbana och en simhall. Is- och badanläggningar har en hög driftskostnad jämfört med andra anläggningar.

I staden finns också Streter edsbadet som lokalförsörjningen hyr ut till det bolag som simföreningen MASS driver.

KFN hyr en ridanläggning av Gunnebo slott och trädgårdar.

Det finns tre näridrottsplatser i staden; i Almås i Lindome, i Broslätt i Möln dal centrum och i Våmmedal i Kåller ed. En fjärde näridrottsplats kommer under år 2018 stå färdig vid Västerbergsskolan i Bifrost.

Skateparken som invigdes i Kåller ed på våren 2017 är ytterligare en ny anläggning för staden.

I diagram 1 redovisas antal besök. Besök till idrottshallar, fotbollsplaner och isanläggningar baseras på en schablon utövare per uthyrd timma. Besöksiffrorna innefattar inte åskådare och medföljande föräldrar. Användningsgraden är fortsatt hög på alla idrottsanläggningar. I nuläget bedömer KFN att beläggningen är högst, och behoven av mer tillgängliga hallar/tider är störst, vad gäller fullstora sporthallar och isytor. Den stora skillnaden i besökstalen för sporthallar/gymnastiksalor mellan åren 2013 och 2014 beror framförallt på en förändrad schablonberäkning.

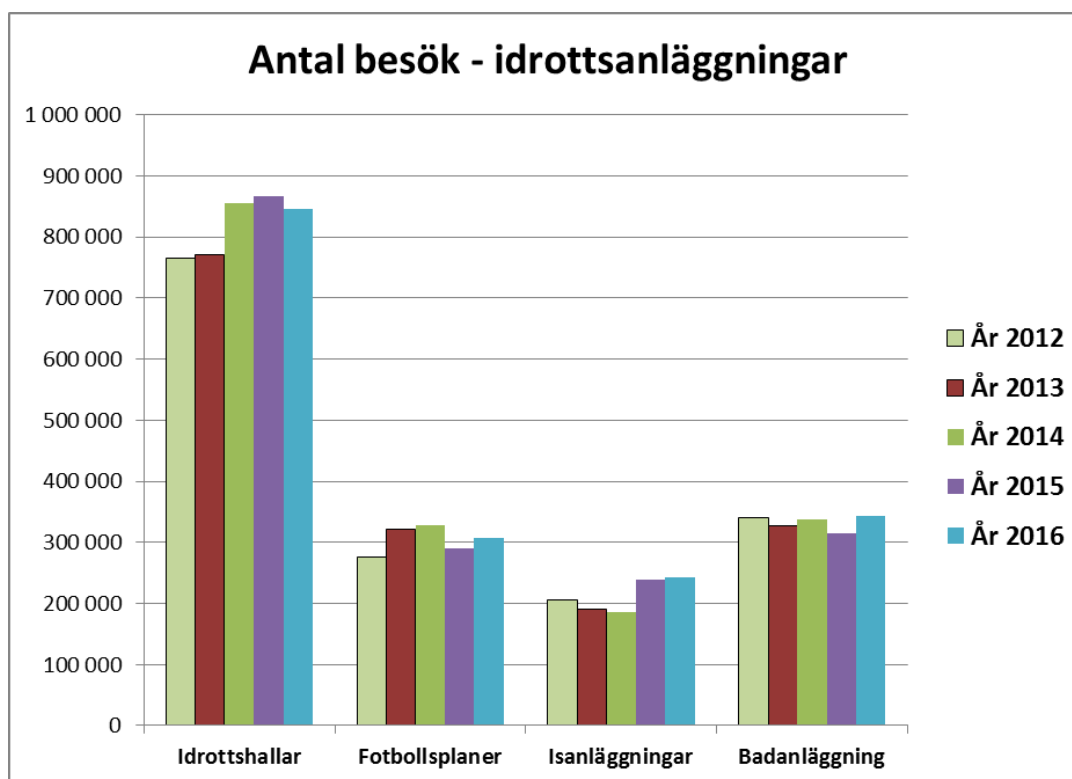


Diagram 1. Antal besök till idrottsanläggningar.

### 2.1.3 Planerade verksamhetsförändringar

En näridrottsplats är under uppförande vid Västerbergsskolan i Bifrost under år 2017 och kommer behöva en bit in på år 2018 för färdigställande. Investeringsmedel finns liksom särskilda bidragsmedel från Boverket.

Det finns investeringsmedel avsatta för näridrottsplatser under 2020. KFN föreslår att man får göra en utredning var en sådan/sådana gör bäst nytta i staden.

Konstgräset på Kållereds idrottsplats, Frejaplan och Råvekärrensplan kommer att bytas under år 2018. Investeringsmedel finns. Stadens konstgräs behöver bytas ut enligt följande:

Namn	Storlek	Anlagt	Byte
Ekländavallen	11-manna	2009	2021
Frejaplan	11-manna	2006	2018
Förbovallen	11-manna	2013	2023
Förbovallen	7-manna	2017	2027
Krokslättsvallen	11-manna	2009	2021
Krokslättsvallen	7-manna	2009	2021
Kållereds IP	11-manna	2008	2018
Lindevi 1	11-manna	2016	2026
Lindhaga	9-manna	2017	2027
Råvekärrensplan	9-manna	2008	2018
Åbyvallen 1	11-manna	2013	2022
Åbyvallen 2	11-manna	2013	2022

Åby 8*	7-manna	2013	2018
Åby 9*	7-manna	2013	2018

Lista över planerade byten av konstgräset

\*Åby 8 och 9 används endast för träning och har därför begagnat gräs från tidigare konstgräsbyten.

En översyn av **ridverksamheten** vid Gunnebo slott och trädgårdar pågår. Förvaltningen jobbar vidare med utredningen gällande fortsatt ridverksamhet i Mölndal, samt eventuellt nya marker och fastigheter att kunna anlägga en ridanläggning på, samt om det i så fall kan/bör vara i föreningsdriven regi. En delrapport redovisas i oktober/november 2017 och en slutrapport redovisas i juni 2018. Fortsättningen får visa vad utfallet blir i frågan.

Det ligger i stadens intresse att kunna skapa **förutsättningar för övernattning** för gästande barn och ungdomar vid bland annat olika idrottsevenemang (till exempel Gothia cup och Partille cup). Räddningstjänsten har efterhand ställt allt tuffare krav på lokaler och anläggningar för att kunna godkänna övernattningar. Hittills har det fungerat att övervaka nattetid med kringgående och vaken personal. Det mesta tyder på att det i närtid inte kommer att kunna vara en framkomlig väg, även om det hittills getts dispenser för det. Sannolikt kommer det under kommande år att behövas investeringar i larm- och dörranordningar på aktuella övernattningsställen om godkännande ska kunna utdelas. Detta kommer att kräva investeringsmedel och det vore bra om det kunde införas i etapper. Naturligt vore att i första hand prioritera medel för räddningstjänstens hårdare övernattningskrav på de ställen där man bygger nya skolor och idrottshallar/sporthallar. Det är även önskvärt att om möjligt installera nödvändiga komponenter på de ställen som används redan idag (på ovan nämnda dispenser).

Det pågår en utredning om framtida **badanläggning** i Mölndals stad, detta som en följd av att nuvarande Åbybadet börjar närma sig slutet på sin livslängd och det under senare år tillförts medel för att under kortare period kunna säkra och förlänga verksamheten där. En styrgrupp med stadens kommunalråd är bildad och de arbetar med frågan. Beslut är fattat om att upphandla en entreprenör som kan bistå staden gällande vilka vägar framåt som är möjliga för projektet. Det finns en verksamhetsstudie som kultur och fritid har arbetat fram samt en hel del tekniska rapporter som lokalförsörjningen ansvarar för att ta del av i det fortsatta arbetet. Omvärldsanalys och inhämtande av information via studiebesök o dyl pågår. Framtiden får utvisa vad resultatet blir och om det innebär renovering av befintligt bad med tillbyggnad bredvid eller om det istället kommer att handla om nybyggnation till fullo. Klart är att i väntan på att det blir någon ny, tillbyggd och/eller renoverad badanläggning i Mölndals stad så kommer det behövas ekonomiska insatser i form av att göra förbättringsarbeten av större eller mindre omfattning med jämna (och troligen årsvisa) intervaller på det befintliga Åbybadet. Beroende på hur långa perioder som Åbybadet behöver stängas för att göra dessa insatser så blir det också olika omfattning på intäktsbortfallet under aktuell period. Exempelvis så räknar kultur och fritid med upp till 1,5 mnkr i intäktsbortfall när Åbybadet sommaren 2018 kommer behöva stängas cirka 10-11 veckor för reparationer.

Förening och Idrott kommer behöva anlägga och fylla på med ett mer **miljö- och hälsogaranterat granulat** på stadens konstgräsplaner framöver. Detta sedan miljöförvaltningen har undersökt vad som bör gälla för granulat till stadens konstgräsplaner och kommit fram till en lista på ämnen som leverantörerna behöver garantera ej finns med i det granulat som används. Det är inte till fullo klarlagt hur det förhåller sig med

det granulat som idag ligger på våra befintliga planer, men indikationerna är att de leverantörer som är med i upphandlingarna i nuläget endast kan garantera ”rent” granulat för den fördyrande sorten granulat. Som en följd av detta kommer investeringskostnaden för en ny 11-manna-plan att bli cirka 900 tkr dyrare. Skötselkostnaden (påfyllning av granulat) kommer öka med cirka 10 tkr per år per plan vilket kultur- och fritidsnämnden enligt budget/plan får 0,2 mnkr för i utökad ram från 2019.

### 2.1.4 Slutsatser

Förening och idrott har generellt sett många besökare och användare av sina anläggningar, vilket förstas är väldigt glädjande sett ur ett folkhälso- och verksamhetsperspektiv. Många av de anläggningar som avdelningen hyr och använder är till åren komna och behöver förbättras, ersättas eller kompletteras.

KFN har relativt god täckning av fotbollsplaner (naturgräs och konstgräs) medan behovet av inte minst mer isytor och fullstora sporthallar är mycket stort.

I samband med **sporthallsutredningen** i Lindome så gjordes även en översyn av motsvarande behov i hela staden. Behovet av sporthallar (främst fullstora) är stort. Redan idag är det fullbokat i stort sett i alla hallar samtidigt som stadens befolkning ökar (Forsåker, Kvarnbyvallen, Kvarnbyterassen, Åby stallbacke, Mölndals innerstad, Lilla Fässbergsdalen med flera). Det spelas idag innebandy på dispens i vissa hallar på grund av att planerna inte har korrekta mått i de mindre hallarna. Dessutom har vi rivningen av Ekhagaskolans två idrottshallar att förhålla oss till. Den planerade fullstora sporthallen i Lindome är i projekt- och genomförandefas med planerad inflyttning under hösten 2018. Utöver den hallen så behövs minst en fullstor sporthall med en aktivitetsyta på 20 x 40 m som är anpassad för såväl skolidrott som motions- och idrottsverksamheter på fritiden även i de centrala delarna av Mölndals stad (potentiella projektställen är vid Råvekärsskolan och/eller vid Västerbergsskolan). Föreningslivet måste också få tillräckligt med förråd, omklädningsrum och gärna en egen entré till nytillkommande hallar. Hallen ska kunna tillgodose både tjejers och killars intressen, att kunna anpassa en sporthall även för dans och rytmik, med bland annat spegelväggar, breddar verkligen användningsområdet.

I samband med bygget av sporthallen i Lindome så har Lindome Gymnastikförening framfört att den nya hallen inte kommer att lösa deras behov för exempelvis trupp gymnastik och lämpliga ytor avseende deras verksamhet samt förråd. Förslag finns från föreningen på att utreda möjligheter för utbyggnad av förråd vid Skånällaskolan så att de kan förlägga mer av sin verksamhet där och då samtidigt kunna frigöra en del tid för andra idrotter i den nya hallen. Detta bör utredas vidare i syfte att se eventuella möjligheter och kostnader.

I dialog med lokalförsköningen så förlängs öppethållande av Ekhagaskolans idrottshallar i perioder om tolv månader i taget. I nuläget är det svårt att bestämt säga hur länge detta öppethållande kan fortsätta, det är dock lovat att verksamhet kan fortgå under hela säsongen 2017/2018. När dessa idrottshallar stängs uppstår ett ännu mer akut behov även i de centrala delarna av Mölndal. Möjligen kan det lösas genom ett samarbete i samband med byggnationen av Råvekärsskolan/Västerbergsskolan om tajmingen är den rätta. Som en övergångslösning skulle man eventuellt kunna undersöka till exempel SCA:s gamla lokaler/idrottshall i Eklanda (på Bäckstensgatan) eller något annat privat alternativ (till exempel Friskis & Svettis eller privat fastighetsägare i



Krokslätt).

Staden har tagit fram **en målbild för Åby fritidscentrum**. Denna målbild ligger i nuläget relativt vilande. Kultur- och fritidsnämnden har för avsikt att arbeta för att målbilden väcks till liv och att man under kommande år kan fortsätta arbetet med att göra området till ett modernare och mer tilltalande idrotts- och rekreationsområde, för såväl mölndalsbor som andra besökare. Inom avdelningen Förening och idrott pågår ett arbete, tillsammans med berörda förvaltningar, med att ta fram en behovslista (en så kallad ”road-map”) för investeringar gällande anläggningar på främst Åby Fritidscentrum men även med kopplingar till övriga behov i stadens idrottsanläggningar.

**Omklädningsrummen** i den gamla byggnaden bakom badmintonhallen på Åby fritidscentrum är en av de viktiga fastigheterna att ta ställning till under de närmsta åren. I samband med byggnationen av nuvarande Åbyvallen 1 och 2 så gjordes insatser för att fräscha upp nämnda omklädningsrum. De insatserna uppskattades då att kunna bidra till att omklädningsrummen kunde hålla i ungefär fem år till räknat från år 2013/14.

Det finns också väldigt stora behov av fler **isytor** och mer istid i staden. Isföreningarna upplever en frustration i det begränsade antalet timmar och ser svårigheter i att kunna ta emot fler lag och medlemmar. Detta samtidigt som Mölndals stad växer och blir fler medborgare. Man ska komma ihåg att även allmänheten är en viktig målgrupp när det handlar om skridskoåkning på allmänhetens tider, samtidigt som föreningarna växer. Isbanan/bandybanan på Åby fritidscentrum är i rådande klimat väldigt svår att anlägga samt hålla is på, med konsekvenser på inte minst bandyverksamheten men även allmänhetens åktider. Detta samtidigt som anläggningen är till åren kommen och behov finns för investeringar på både markbädd, läktare och omklädningsrum etc. Även en väderskyddad isbana finns med i road-mappen för kommande år på Åby Fritidscentrum. En sådan investering skulle avlasta inte bara bandyverksamheten och allmänhetens åkning utan även bidra till bättre verksamhetsmöjligheter även för konståkning och ishockey i staden.

Mölndals roddklubb har ett ärende ihop med staden (främst tekniska förvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen) gällande ny **uppställningsplats för båtar** vid regattor på deras anläggning vid Rådasjön. Statusen på frågan är fortsatt lite oklar, men det är onekligen en viktig fråga för föreningen och roddsporten, då man annars inte ser någon möjlighet att kunna genomföra regattor/tävlingar. För staden är det en markfråga vad aktuell mark bör och kan användas till samt förstås en ekonomisk investeringsfråga. Hittills har Förening och idrott (samt kultur och fritid) enbart varit perifert inblandade i dialogen och samtalen om eventuella lösningar, samt hur problemet diskuterades när det uppkom. Gemensamma krafter med berörda förvaltningar behövs för att möjliggöra lösningar.

**Motorfrågan** är likaså en markfråga för staden. I nuläget är frågan lyft på GR-nivå i syfte att gemensamt undersöka var eventuella lämpliga platser i regionen skulle kunna finnas.

### 2.1.5 Skillnader från föregående lokalresursplan

Sporthallen i Lindome är nu i projekt- och genomförandefas. Dialogen behöver fortsätta kring möjligheter för fler fullstora sporthallar i centrala Mölndal.

Beviljade investeringsmedel år 2018 finns för utbyte av konstgräs på tre konstgräsplaner (Källeredes IP, Frejaplan, Råvekärrensplan).

Kompletterande information om den pågående ridutredningen. Se stycke 2.1.3.

Kompletterande information om utredningen av en framtida badanläggning i Mölndals

stad. Se stycke 2.1.4.

Kompletterande information även om den allt mer frustrerande situationen gällande isanläggningar i staden.

Kompletterande information även avseende anläggningsfrågor rörande specifika verksamhetsfrågor för gymnastik och rodd, samt även kompletterande information rörande målbilden för Åby fritidscentrum i stort.

## 2.2 Bibliotek

### 2.2.1 Verksamhetsställen

I staden finns fyra bibliotek; Lindome, Kållerred, Balltorp och Mölndal centrum, samt ett mobilt bibliotek, bokbussen, vars garage ligger i Skedebro. Externa lokaler som staden hyr är Kållereds och Mölndals stadsbibliotek. Mölndalsbostäder är hyresvärd för det nya stadsbiblioteket och det räknas därmed som extern lokal. I samband med budgetarbetet inför 2018 har den totala biblioteksverksamheten setts över vilket resulterat i att Balltorps bibliotek kommer att stängas från årsskiftet 2017/18.

### 2.2.2 Lokalanvändning och kostnader

Lokalkategori	Area (kvm)	Årskostnad lokaler (kr)	Kostnad/kv m	Extern/Intern
<b>BIBLIOTEK</b>				
Balltorps bibliotek	150	91 165	608	Intern
Kållereds bibliotek	493	615 288	1 248	Extern
Lindome bibliotek	840	533 745	635	Intern
Mölndals stadsbibliotek	3 268	7 983 980	2 443	Extern
Bokbussgarage och tvätthall, Skedebro	178	89 919	505	Intern
<b>Biblioteken totalt</b>	<b>4 929</b>	<b>9 314 097</b>	<b>1 890</b>	

Tabell 3. Lokaler för biblioteken. Årskostnader avser år 2016. Förutom för stadsbiblioteket som avser hyran för den nya lokalen i 2017 års nivå.

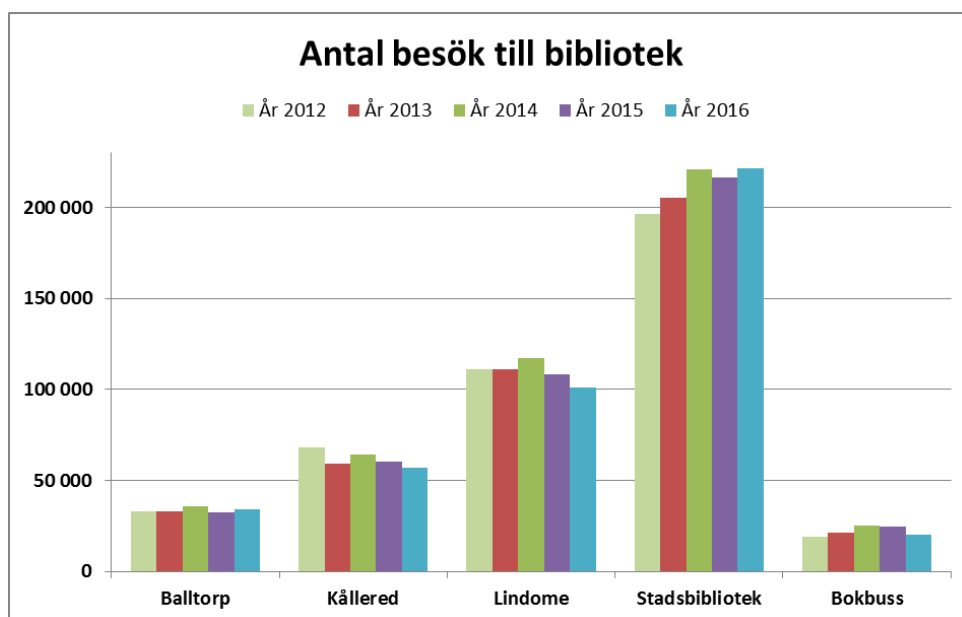


Diagram 2. Antal besök till bibliotek

Lokalerna används alltmer och många använder lokalerna under längre tidsperioder, vilket kräver anpassningar. År 2016 hade biblioteken totalt 442 000 besök, det vill säga cirka 1 500 besök per öppetdag. Se diagram 2. År 2014 fungerade biblioteken som lokaler för förtidsröstning både till EU-val och vid riksdagsvalet, vilket innebar ökade besök. Bokbussen kör numera till fler förskolor. På biblioteken finns cirka 230 sittplatser och 25 datorer för publik användning. Detta kommer att öka i och med det nya, större stadsbiblioteket. Biblioteken lånade ut cirka 586 000 media.

### 2.2.3 Planerade verksamhetsförändringar

I samband med budgetarbetet inför 2018 sågs den totala biblioteksverksamheten över vilket resulterade i att Balltorps bibliotek stängs från årsskiftet 2017/2018.

### 2.2.4 Slutsatser

I takt med stadens utveckling behöver framtida biblioteksservice planeras, till exempel vid Eklanda, Åby fritidsområde och Forsåker. Bokbussen används oerhört mycket i Eklandaområdet, särskilt av barnfamiljer. En mindre biblioteksenhet med särskild barn och unga-profil skulle behövas i området, gärna i anslutning till en förskola.

När Källered centrum utvecklas och nya lokaler planeras bör man beakta att biblioteket behöver ligga i markplan för att öka tillgängligheten och att lokalerna samtidigt behöver bli mer ändamålsenliga för en modern biblioteksverksamhet.

### 2.2.5 Skillnader från föregående lokalresursplan

Balltorps bibliotek stängs från årsskiftet 2017/2018. Stadsbiblioteket finns i nya lokaler från hösten 2017.

## 2.3 Museum, konst och kultur

### 2.3.1 Verksamhetsställen

I avdelningen Museum, konst och kultur ingår lokaler för Mölndals stadsmuseum, stadens konstkärv, kulturutveckling och kultur för barn och unga. Inom kulturutvecklingsområdet ingår lokaler i fastigheten Grevedämnet som avdelningen ansvar för och som hyrs ut till extern förening. Under 2017 flyttade Konstkärvet till lokaler i samma fastighet som Mölndals stadsmuseum. I samband med flytten bereddes plats för barnkultursekretären. Lokalytan för avdelningen uppgår till totalt 2 905 kvm. Grevedämnet ingår i stadens fastighetsbestånd medan övriga lokaler hyrs av extern fastighetsägare.

### 2.3.2 Lokalanvändning och kostnader

Lokalkategori	Area (kvm)	Årskostnad lokaler (kr)	Kostnad/kvm	Extern/Intern
<b>MUSEUM, KONST OCH KULTUR</b>				
Mölndals stadsmuseum	2 234	2 073 269	928	Extern
Konstkärvet	291	322 872	1 110	Extern
Grevedämnet	380	197 597	520	Intern
<b>MKK totalt</b>	<b>2 905</b>	<b>2 593 738</b>	<b>2 558</b>	

Tabell 4. Lokaler för museum, konst och kultur. Årskostnader avser år 2016 förutom för konstkärvet som är i nya lokaler 2017 varför årskostnaden avser hyran i nya lokalen i 2017 års nivå.

Inom lokalytan för Mölndals stadsmuseum ryms avdelningens samlade ytor för kontor, verkstad, arkiv och föremålsvård. I lokalerna hyr också Föreningsarkivet Sydvästra Götaland kontor och arkivlokaler om 170 kvm. Publika ytor för museiverksamheten uppgår till 55 procent av den totala lokalytan. Med åren har museiverksamheten blivit mycket trångbodd vilket ger utmaningar både i arbetsmiljöarbete och i tillgänglighet. Sättningar i trossbotten och kraftigt lutande golv på kontorsplan är ett allvarligt problem för arbetsmiljön.

Sedan hösten 2015 hyr avdelningen Grevedämnet (intern lokal) i syfte att stödja och främja verksamhet för unga vuxna. Lokalen omfattar 380 kvm och hyrs ut till föreningen Konstkollektivet samt till daglig verksamhet inom Vård och omsorg.

Under 2017 flyttade Konstkärvet in i nya lokaler i anslutning till befintliga verksamhetslokaler på Kvarnbygatan 12. Samtliga avdelningens lokaler kan nu samutnyttjas på ett bättre sätt vilket ger vinster när det gäller resurser, investeringar och verksamhetsnytta.

Samtidigt som besöksantalet för museet ökar medför samlokaliseringen av verksamheterna att fler besökare kommer till fastigheten. Lokalen och verksamheten berörs av närområdets utveckling med fler bostäder och näringsidkare vilket på sikt kommer att påverka besöksmålet. En kvarstående utmaning är det mycket begränsade antal parkeringsplatser i direkt anslutning till museet vilket påverkar tillgänglighet och god service. Bilburna gäster är i mån av plats hänvisade till kommunal besöksparkering vid Grevedämnet. Någon permanent lösning kring besöksparkering för museet och

avdelningens övriga verksamheter finns inte i dagsläget.

### 2.3.3 Planerade verksamhetsförändringar

Museet har behov av att byta ut armaturer i samtliga publika ytor. Detta behöver göras snarast så önskvärt är att det sker senast 2019. Verksamheten har totalt 550 lampor fördelade på utställningsytor, café, butik och konferens och samtidigt som det idag finns ett behov av att ersätta ett 30-tal trasiga armaturer årligen. De befintliga armaturerna är anpassade till halogena lampor, och finns idag inte längre att köpa in på grund av att dessa äldre modeller fasas ut i samband med övergången till LED. Verksamheten ser ingen långsiktig lösning att komplettera de befintliga armaturerna med en annan typ av armatur för halogenlampa då det är en tidsfråga innan denna typ av armatur helt försvinner från marknaden och ersätts av LED. För att kunna genomföra en kostnadseffektiv övergång från halogen till LED, med möjlighet att hålla nere styckpriset som idag uppgår till cirka 2 500 kr/lampa, är ett byte av samtliga 550 lampor nödvändigt. Det gör en investeringskostnad om 1,1-1,3 mnkr beroende på prisförhandling.

### 2.3.4 Slutsatser

Den samlade lokalytan för stora delar av avdelningens verksamhet i och med samlokaliseringen har gett bättre förutsättningar att bedriva verksamheten. Några utmaningar som kvarstår är tillgången till lokaler för de kulturverksamheter i uppdraget som inte berör museiverksamheten, såsom kulturproduktioner inom olika konstarter för barn och unga som inte lika lätt tar sig till avlägsnare platser för kulturen. Utvecklingen av förvaltningsinterna lokaler på Gamla Torget 43 bör i synnerhet ta detta med i beräkningen. Denna utmaning kan dock behöva en bredare samverkan inom förvaltningen och staden och på sikt behövs en större och mer professionell scen.

Stadsmuseets besöksparkering är en olöst fråga som blir mer och mer akut. Museets kontorslokaler är i dagsläget inte fulltjänliga som kontor utifrån fysiska arbetsmiljöaspekter. Möjligheten att på ett effektivt sätt utnyttja förhyrda ytor begränsas av sättningar i trossbotten och kraftiga lutningar i golv som minskar den faktiska ytan för möblering. Golven behöver därför åtgärdas och frågan är lyft till lokalförsörjningen och extern fastighetsägare som ett första steg.

När det gäller framtiden för verksamhetens lokaler, kommer utvecklingen av Forsåkersområdet och i synnerhet de gamla industrifastigheterna, att påverka möjligheterna att utvecklas på den plats där museet finns idag. Centrum och naturliga samlingspunkter kan förskjutas nedåt Mölndals bro vilket kan inverka på besöksflödet. Att flytta hela eller delar av verksamheten dit är avhängigt en plan för kulturutveckling för området och att detta görs tidigt i processen. Förutsättningar som behöver vara på plats är till exempel det nya områdets totala infrastruktur, karaktär och användning. Det kan finnas goda möjligheter att i framtiden utveckla kulturverksamheterna i Forsåker om helheten samspekar på bästa sätt. Detta kommer innebära en ökad investering och driftskostnad, men skulle kunna ge bättre förutsättningar för uppdragets genomförande på längre sikt.

### 2.3.5 Skillnader från föregående lokalresursplan

Samlokaliseringen av avdelningens verksamheter har skett under 2017 där både

barnkultursekreteraren och konstarkivet nu finns i gemensamma lokaler på Kvarnbygatan 12.

Utvecklingen av fastigheten med fler kontorsuthyrningar och en åtstramning när det gäller parkeringsytor har ytterligare försvårat tillgängligheten till museet och besökare till de övriga verksamheterna i avdelningen.

I årets plan har också frågan kring sättningar i museets kontorsplan lyfts.

Kontorslokalerna kan idag inte utnyttjas fullt ut på det sätt som verksamheten behöver och arbetsmiljön för kontorsplatserna är inte fullgod.

## 2.4 Ungdom och samhällsarbete

### 2.4.1 Verksamhetsställen

I staden finns sex fritidsgårdar: Eklanda fritidsgård, Lindomegården och Kållereds fritidsgård som drivs i externa lokaler. De övriga fritidsgårdarna, Balltorpsgården, Broslättsgården och Fässbergs fritidsgård finns i stadens egna lokaler. Enheten Samhällsarbete har flyttat in i internt hyrda lokaler vid Gamla Torget. I Lindevi hyrs ett förråd.

### 2.4.2 Lokalanvändning och kostnader

Lokalkategori	Area (kvm)	Årskostnad lokaler (kr)	Kostnad/kv m	Extern/Intern
<b>UNGDOM &amp; SAMHÄLLSARBETE</b>				
Balltorps fritidsgård	184	169 180	919	Intern
Broslätts fritidsgård	477	302 467	634	Intern
Eklanda fritidsgård	208	285 908	1 375	Extern
Kållereds fritidsgård	345	312 131	905	Extern
Fässbergsgården	666	488 498	733	Intern
Lindomegården	810	1 116 501	1 378	Extern
Gamla Torget 43	900	471 197	524	Intern
Lindevi-förrådet Djursjöverksamheten	60	6 700	112	Intern
<b>UoS totalt</b>	<b>3 650</b>	<b>3 152 582</b>	<b>864</b>	

Tabell 5. Lokaler för ungdom och samhällsarbetare. Årskostnader avser 2016.

Nu när Katrinebergsskolan ska byggas om och bli en F-6-skola aktualiseras frågan om mötesplats i området. Utredning genomförd höst 2016 – vår 2017 visar ett behov i området dels för en fritidsgård för ungdomar men också en mötesplats för fler målgrupper. Under hösten 2017 arbetar kultur och fritid vidare med denna fråga.

Under sommaren bedrivs daglägerverksamhet vid Djursjön. Material och inventarier förvaras övriga delar av året i Lindeviförrådet som numera också används för gruppverksamhet med Lindomeungdomar.

Lokalerna på Gamla Torget hyr avdelningen ut delar av till Studieförbundet Vuxenskolan. Aulan på Gamla Torget (Lorry) är i en renoveringsprocess.

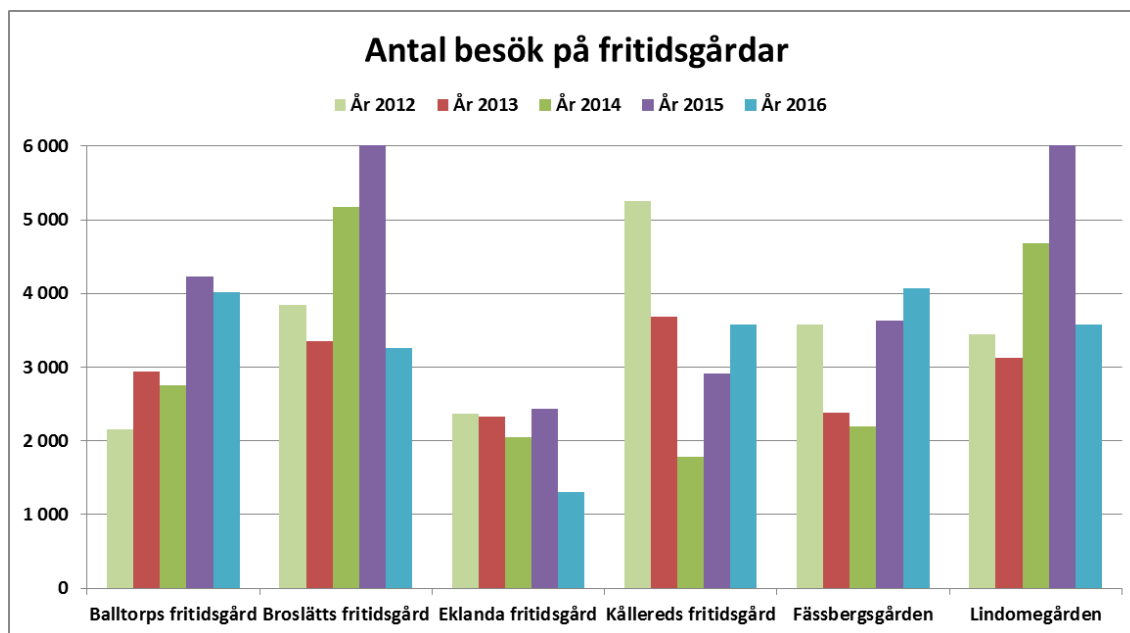


Diagram 3. Antal besök fritidsgårdar

### 2.4.3 Planerade verksamhetsförändringar

Broslättsgården: Det är i nuläget oklart vad som kommer att hända med fastigheterna tillhörande lilla Katrinebergsskolan där fritidsgården är placerad. Vid eventuell rivning uppstår ett behov av ersättningslokal. Behovet av en mötesplats för unga + ökad målgrupp i Åby/Broslättsområdet är stort.

Gamla Torget: Aulan (Lorry) som ligger i fastigheten på Gamla Torget är högt efterfrågad som mötesplats och evenemangslokal. Mölndals stad bedriver idag en hel del verksamhet i lokalen men lokalens standard begränsar aktiviteten. Lokalen är i en renoveringsprocess under hösten 2017 för att möta krav på tillräcklig golvyta, tillgänglighet, brand et cetera.

Behov finns av en långsiktig plan gällande utvecklingen kring skateparken i Källered. Området kring skateparken behöver ses över för att göra platsen tillgänglig och attraktiv för fler än skatarna.

### 2.4.4 Slutsatser

Framförallt två lokaler är i behov av en långsiktig plan: Broslättsgården och Gamla Torget.

### 2.4.5 Skillnader från föregående lokalresursplan

Lindomegården är i nuläget ingen aktuell fastighet med utmaningar.

## 2.5 Administration

### 2.5.1 Verksamhetsställen

Lokaler med huvudsaklig administrativ verksamhet (elva kontor samt arkiv och förråd) finns i stadshuset.

### **2.5.2 Lokalanvändning och kostnader**

Den totala lokalkostnaden uppgick år 2016 till 463 tkr. Årskostnad per kvm är 2 024 kr.

### **2.5.3 Planerade verksamhetsförändringar**

I nuläget inga planerade verksamhetsförändringar.

### **2.5.4 Slutsatser**

Under det kommande året ser vi inte behov av några ytterligare lokaler för den administrativa verksamheten.

### **2.5.5 Skillnader från föregående lokalresursplan**

Inga.



## Investeringsbehov/driftsbehov för kultur och fritidsverksamheter

I budget/plan 2018-2020	År 2018	År 2019	År 2020
Övriga inventarier	1,1	1,1	1,2
Ishockeysarg Kållereds ishall	1,0		
Stolar, Åby ishall	0,2	0,4	
Tekn uppgraderingar idrottsanläggningar	6,0	6,0	6,0
Sporthall Lindome inkl inventarier	9,4		
Simhall årlig renovering	1,0	1,0	1,0
Näridrottsplatser inkl statsbidrag	4,3	0,1	0,5
Åby fritidcentrum – omklädn o föreningslokaler, start			10,0
Tillgänglighetsanpassning Gamla Torget	1,0		
Byte av konstgräs (reinvestering)	9,0		

Not	Investeringsbehov/driftsbehov 2020-	År	Invest	
	Sporthall Västerbergsskolan (KFNs behov) En hall för skolans behov kommer byggas och beräknas kosta 20 mnkr. För anpassning för kultur- och fritidsnämndens verksamheter behövs 15,4 mnkr.	2021	15,4	
	Åby fritidcentrum – omklädn o föreningslokaler forts	2021	12,0	
	Sporthall Råvekärsskolan			
	Framtida badanläggning			
	Ridverksamhet			

Reinvesteringar i konstgräs	Storlek	Anlagt	Byte
Ekländavallen	11-manna	2009	2021
Frejaplan	11-manna	2006	2018
Förbovallen	11-manna	2013	2023
Förbovallen	7-manna	2017	2027
Krokslättsvallen	11-manna	2009	2021
Krokslättsvallen	7-manna	2009	2021
Kållereds IP	11-manna	2008	2018
Lindevi 1	11-manna	2016	2026
Lindhaga	9-manna	2017	2027

Rävekärrensplan	9-manna	2008	2018
Åbyvallen 1	11-manna	2013	2022
Åbyvallen 2	11-manna	2013	2022

## Kommentarer till investeringsbehoven/driftsbehoven

### Kommentarer till rubriken investeringsbehov i budget/plan 2018-20

#### Inventarier sporthall

Inventarier till ny sporthall i Lindome.

#### Övriga inventarier

Generellt anslag för anskaffning av inventarier inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde.

#### Åby ishall – utbyte stolar

Utbyte av läktarstolarna. Termostolarna byts 2018 och resterande plaststolar byts 2019.

#### Kållereds ishall – utbyte ishockeysarg

Ishockeysargen i Kållereds ishall är uttjänt och behöver bytas.

#### Idrottsanläggningar, tekniska investeringar

Tekniska investeringar i befintliga idrottsanläggningar, exempelvis nya ventilationsaggregat, kylaggregat, värmesystem, elsystem, passagesystem, yttertak, fasader och dränering.

#### Sporthall, Lindome

Ny sporthall i Lindome anpassad för fritidslivets behov av ytor och utrustning för motion, träning och matchspel samt för skolidrottens behov. Arbetet påbörjades 2016 och hallen beräknas färdigställd hösten 2018.

#### Simhall, årlig investeringspeng

Investeringsmedel för årliga underhåll i nuvarande simhall.

#### Näridrottsplatser

Det planeras för en näridrottsplats i Bifrost 2018, för att stimulera barn och ungdomar till rörelse och fysisk aktivitet samt för ytterligare näridrottsplats/er i staden inom planperioden. För del av denna finns statsbidrag från Boverket. Ytterligare näridrottsplats/er planeras 2020.

#### Byte av konstgräs

Inom planperioden ingår byte av konstgräset på Kållereds idrottsplats, Rävekärrensplan

samt Frejaplan som utförs under 2018.

### **Åby fritidcentrum – omklädning och föreningslokaler**

Stort behov av omklädnings- och föreningslokaler. I samband med att Åbyvallen byggdes livstidsförlängdes nuvarande omklädningsbyggnad till 2018/19.

### **Tillgänglighetsanpassning Gamla Torget 43**

Hiss, handikapptolett och dusch behöver installeras då lokalen är offentlig.

### **Framtida badanläggning**

Det pågår en utredning om framtida badanläggning i Mölndals stad, detta som en följd av att nuvarande Åbybadet börjar närma sig slutet på sin livslängd.

### **Ridverksamhet**

En översyn av ridverksamheten pågår. En delrapport redovisas i oktober/november 2017 och en slutrapport redovisas i juni 2018.

### **Sporthall Råvekärr**

Behovet av fler fullstora sporthallar är stort framförallt i centrala Mölndal.

## **Kommentarer till reinvesteringar**

### **Konstgräs**

Anlagda konstgräs behöver bytas med ungefär tio års mellanrum.

### **Åbyvallens omklädningsrum**

Ett helhetsgrepp behöver tas kring denna byggnad. Byggnaden är från -30 talet och tak, fasad, grund har passerat teknisk livslängd. Även rör-, el- och avloppssystem behöver åtgärdas med hjälp av re-investeringar.

### **Åby badmintonhall**

På Åby badmintonhall behövs re-investeringar göras i den föråldrade ventilationen samt byggnadens el-system.

### **Aktiviteten**

På Aktiviteten behövs re-investeringar göras i delar av takkonstruktionen samt fasadkonstruktioner. Även ett flertal fuktutsatta utrymmen samt byggnadens avloppssystem och rörsystem behöver kraftigt ses över och förnyas.

### **Åby ishall**

På Åby ishall behövs re-investeringar göras i tak, fasad och grundkonstruktion.

### **Åbybadet**

Ett fullständigt helhetsgrepp behöver tas kring Åbybadet. Byggnaden är till stor del från

mitten av sjuttioalet och är i samtliga byggnadskomponenter i kraftigt behov av renovering alternativt ersättning.